

МЛАДЕЖТА

Младежта е област на националната политика и по отношение на нея не се извършва хармонизиране на законодателствата на държавите членки. Съответно ЕС изпълнява само спомагателна роля. В този контекст програмата „Еразъм+“ съдържа част, посветена на младежта, която насърчава младежкия обмен в рамките на ЕС и с трети държави. През последните няколко години Европейският съюз укрепи политиките си по отношение на младите хора, както е видно от инициативата за създаване на Европейски корпус за солидарност и проекта DiscoverEU.

ПРАВНО ОСНОВАНИЕ

Членове 165 и 166 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) са правното основание за действията на ЕС в областта на младежта. За действията, попадащи в обхвата на членове 165 и 166, се прилага обикновената законодателна процедура. По отношение на политиката за младежта изрично се изключва възможността за хармонизиране на законодателствата на държавите членки. Съветът може да приема препоръки въз основа на предложения на Комисията.

Хартата на основните права на ЕС, която има същата юридическа сила като Договорите (член 6 от Договора за Европейския съюз), съдържа член за правата на детето (член 24), както и член за забрана на детския труд и защита на работещите младежи (член 32).

ЦЕЛИ

Член 165 от ДФЕС предвижда действия на Съюза за насърчаване на развитието на младежкия обмен и обмена на социално-образователни инструктори, напр. на специалисти, работещи с младежи, и — след влизането в сила на Договора от Лисабон — за насърчаване на участието на младите хора в демократичния живот на Европа. Член 166 предоставя възможността на ЕС да провежда политика на професионално обучение, която подкрепя и допълва действията на държавите членки. В този член се възлага на Съюза да улесни достъпа до професионално обучение и да насърчава мобилността на обучаващите и обучаваните, и в частност на младите хора.

В допълнение към тези членове ЕС си поставя и други цели в полза на младите хора и децата в области като образованието, обучението и общественото здраве или във връзка с правата и защитата на децата и младежите.

ПОСТИЖЕНИЯ

А. Стратегическа рамка

1. Стратегията „Европа 2020“

Стартиралата през 2010 г. [стратегия „Европа 2020“](#) е насочена към младите хора и преследва различни цели, например намаляване на броя на лицата, преждевременно напускащи училище, увеличаване на дела на хората на възраст между 30 и 34 години, завършили висше образование, и разработване на цялостен пакет от политически инициативи в областта на образованието и заетостта. Тя включва [„Твоята първа работа с EURES“](#) — схема за трудова мобилност с оглед на улесняването на намирането на работа в цяла Европа.

2. Стратегия на ЕС за младежта за периода 2019—2027 г.: ангажиране, свързване и предоставяне на възможности на младите хора

На 26 ноември 2018 г. Съветът прие [резолуция](#) относно новата стратегия на ЕС за младежта за периода 2019—2027 г. В текста се предлага да се обърне специално внимание на следните области на дейност:

- насърчаване на участието на младите хора в гражданския и демократичния живот;
- свързване на младите хора в целия ЕС и извън него с цел насърчаване на доброволната ангажираност, мобилността с учебна цел, солидарността и межкултурното разбирателство;
- подкрепа за овластяването на младите хора чрез качество, новаторство и признание за работата с младежи.

Б. Разходни програми на ЕС в тази област

1. „Еразъм+“ (2014—2020 г.)

[Програмата „Еразъм+“](#) съдържа специална глава за младежта, за която бяха заделени приблизително 2,1 милиарда евро. Нейните конкретни цели са: 1) да се повиши равнището на ключовите компетенции и умения на младите хора и да се насърчават участието в демократичния живот на Европа и на пазара на труда, активното гражданско участие, межкултурният диалог, социалното приобщаване и солидарността; 2) да се насърчи повишаването на качеството на работните места за младежите; 3) да се допълнят реформите на местно, регионално и национално равнище и да се подкрепи развитието на основаната на познания и факти политика в областта на младежта; и 4) да се засили международното измерение на младежките дейности, както и ролята на специалистите, работещи с младежи, и на младежките организации като структури за подкрепа на младите хора.

2. „Еразъм“ (2021—2027 г.)

В предложението за новата програма „Еразъм“ за периода 2021—2027 г. ([COM\(2018\)0367](#)) се препоръчва да се удвои бюджетът, като приблизително 10% от него се заделят за младежки дейности. Една от целите на предложението е да се насърчи европейската идентичност чрез реализиране на пътувания с помощта на инициативата [DiscoverEU](#), която предоставя възможност на младите хора да открият културното наследство и многообразието на Европа. Сред бенефициентите по DiscoverEU са ученици и студенти, но също и стажанти и специалисти, работещи с младежи. Досега Комисията е предоставила 50 000 карти за пътуване чрез три кръга за подаване на заявления, като общо 275 000 млади хора са подали заявления.

В. Други инициативи на ЕС

1. Гаранция за младежта

През април 2013 г. Съветът прие препоръка за създаване на [гаранция за младежта](#) (ОВ С 120, 26.4.2013 г., стр. 1). Тя представлява ключов ангажимент да се гарантира, че младите хора ще получат качествено предложение за работа, за продължаване на образованието или за обучение в срок от четири месеца след като останат без работа или напуснат системата на формалното образование. Въпреки че тази политика продължава да се изпълнява и финансира от държавите членки, ЕС вече предоставя съфинансиране за регионите с младежка безработица над 25% чрез специален бюджетен ред, чрез инициативата за младежка заетост и чрез Европейския социален фонд^[1].

2. Европейски корпус за солидарност

[Европейският корпус за солидарност](#) е инициатива, чието начало беше поставено от Комисията през декември 2016 г. Той предоставя на младите хора на възраст между 18 и 30 години възможността да извършват доброволческа дейност или да работят по проекти в собствената си страна или в чужбина. Досега са се регистрирали общо 72 000 млади хора, като 7 000 от тях участват пряко в солидарни дейности. През август 2018 г. Комисията призова заинтересованите страни да представят идеи за нови проекти в рамките на тази програма. Общо 44 милиона евро бяха заделени от бюджета на ЕС за подбрани проекти, които ще бъдат отворени за всички млади хора в Европа и извън нея.

На 11 юни 2018 г. Комисията публикува своето предложение за програмата „Европейски корпус за солидарност“ след 2020 г., като предвиди да се предоставят 1,26 милиарда евро, за да могат близо 350 000 млади хора да участват в солидарни дейности ([COM\(2018\)0440](#)).

3. Политики за закрила на децата

Съгласно определението в Конвенцията на ООН за правата на детето дете е всяко човешко същество на възраст под 18 години. Чрез Договора от Лисабон се въведе целта ЕС да насърчава правата на детето, а Хартата на основните права

[1] За повече информация вж. информационен фиш [2.3.2](#) относно Европейския социален фонд, раздел Б.2.

гарантира закрилата на правата на детето от страна на институциите на ЕС, както и от държавите членки.

На 15 февруари 2011 г. Комисията прие съобщение, озаглавено „Програма на ЕС за правата на детето“ ([COM\(2011\)0060](#)). Целта е да се заяви отново твърдият ангажимент на всички институции на ЕС и на всички държави членки да насърчават, защитават и прилагат на практика правата на детето във всички съответни политики на ЕС и да въплътят този ангажимент в конкретни резултати. Правата на детето и предотвратяването на насилието над деца, младежи, жени и други изложени на риск групи също така се защитават и подпомагат в рамките на [програмата „Права, равенство и гражданство \(2014—2020 г.\)“](#).

През май 2016 г. Европейският парламент и Съветът приеха директива относно процесуалните гаранции за децата, които са заподозрени или обвиняеми в рамките на наказателното производство (ОВ L 132, 21.5.2016 г., стр. 1), с цел да се гарантира, че децата, които са заподозрени или обвиняеми в рамките на наказателно производство, са в състояние да разбират и да проследяват производството и да упражняват правото си на справедлив съдебен процес, както и с цел да се предотврати повторното извършване на престъпно деяние от деца и да се подпомага тяхната социална интеграция.

4. Младежта и медиите

Интернет технологиите предлагат уникални възможности на децата и младите хора да получават достъп до знания, да се възползват от обучение по електронен път и да участват в обществените дебати. При все това децата също така могат да се окажат особено уязвими, що се отнася до съвременните технологии. Поради това Директивата за аудио-визуалните медийни услуги (ОВ L 95, 15.4.2010 г., стр. 1) забранява включването в линейните телевизионни услуги на всяко съдържание, което би могло сериозно да навреди на малолетни и непълнолетни лица. Съдържанието, за което има вероятност, че би било вредно за малолетните и непълнолетните лица, трябва или да бъде излъчвано по време, когато те няма да го следят, или да бъде блокирано чрез технологични средства, така че те да не могат да получат достъп до него. При нелинейните аудио-визуални медийни услуги по заявка съответното съдържание се предоставя единствено по начин, който гарантира, че малолетните и непълнолетните лица при обичайните обстоятелства не би трябвало да влязат в контакт с него. На 25 май 2016 г. Комисията публикува ново законодателно предложение за изменение на Директивата за аудио-визуалните медийни услуги. Основните елементи на договорения текст включват защитата на малолетните и непълнолетните лица от съдържание, което „може да увреди“ тяхното развитие, борбата срещу изказванията, подбуждащи към омраза, и защитата на малолетните и непълнолетните лица от вредно съдържание.

5. Европейски младежки портал

[Европейският младежки портал](#) е уебсайт, предназначен за младите хора в цяла Европа, с цел да им се помогне да се ориентират сред множеството възможности, които ЕС предлага в различни области от интерес за тях, например

доброволческа дейност, работа, учене, култура и творческа дейност и много други.

6. Европейска седмица на младежта

На всеки две години Европейската комисия организира заедно с Парламента [Европейска седмица на младежта](#). Целта е както да се открият младежките дейности във всички държави, участващи в програмата „Еразъм“, така и да се представят различните възможности за мобилност в ЕС, които се предлагат на младите хора.

РОЛЯТА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

Парламентът винаги се е застъпвал за тясно сътрудничество между държавите членки в областта на младежта. Той изпълнява активна роля при формулирането на политиката за младежта, например в своите резолюции относно оценката на стратегията на ЕС за младежта (2013—2015 г.) (ОВ С 215, 19.6.2018 г., стр. 212), относно гаранция за младежта (ОВ С 440, 30.12.2015 г., стр. 67), относно насърчаване на младежкото предприемачество сред младите хора чрез образование и обучение (ОВ С 316, 22.9.2017 г., стр. 76), относно младежката заетост (ОВ С 224, 21.6.2016 г., стр. 19) и относно политиките в областта на уменията за борба с младежката безработица (ОВ С 11, 12.1.2018 г., стр. 44).

На 12 март 2019 г. Парламентът прие резолюция относно предложението на Комисията за регламент за създаване на програмата „Европейски корпус за солидарност“ за периода след 2020 г.^[2] Членовете на ЕП гласуваха програмата да стане по-достъпна за младите хора с по-малко възможности, например хората с увреждания и хората от изолирани или маргинализирани общности, както и за младите хора с образователни затруднения или здравни проблеми. Те също така гласуваха за това да се направи ясно разграничение между доброволческите дейности и назначенията на работа, за да се гарантира, че никоя участваща организация не използва млади хора като неплатени доброволци, когато са налице потенциални качествени работни места. Периодът на доброволческа дейност ще бъде ограничен до 12 месеца, а продължителността на стажовете ще бъде от два до шест месеца. Парламентът също така наложи минимална продължителност на трудовите договори от три месеца. И накрая, той разшири обхвата на Европейския корпус за солидарност за периода 2021—2027 г., като добави предоставянето на хуманитарна помощ в държави извън ЕС като една от дейностите на корпуса.

В своята резолюция от 14 септември 2017 г. (ОВ С 337, 20.9.2018 г., стр. 131) Парламентът предложи следващата програма „Еразъм+“ да се съсредоточи върху действията, насочени към предоставяне на по-добри възможности за заетост за младите хора. Той препоръча да се съгласуват приоритетите на програмата „Еразъм“, стратегията на ЕС за младежта и други програми, финансирани от ЕС. Също така именно Парламентът препоръча бюджетът за програмата „Еразъм+“ за периода 2021—2027 г. да се увеличи трикратно на

[2]Приети текстове, P8_T8(2019)0150.

41 милиарда евро, като 10,3% от средствата бъдат разпределени за младежки дейности^[3].

Парламентът също така защитава висшия интерес на детето въз основа на петициите, които получава (ОВ С 66, 21.2.2018 г., стр. 2), и прие резолюция относно намаляване на неравенството, и по-специално на бедността сред децата (ОВ С 366, 27.10.2017 г., стр. 19). Парламентът също така насочи вниманието си към правата на детето извън границите на ЕС, като насърчи приемането на резолюции относно положението на децата в цял свят, например относно образованието за деца при извънредни ситуации и продължителни кризи (ОВ С 366, 27.10.2017 г., стр. 151) и относно непълноценното хранене при децата в развиващите се страни (ОВ С 289, 9.8.2016 г., стр. 71). През 2015 г. той прие резолюция относно борбата срещу сексуалното насилие над деца в интернет (ОВ С 316, 30.8.2016 г., стр. 109)^[4]. По време на пленарната сесия през октомври 2018 г. Парламентът прие законодателното предложение на Комисията за преразглеждане на Директивата за аудио-визуалните медийни услуги (ОВ С 11, 13.1.2020 г., стр. 64). Съгласно новите разпоредби телевизионните оператори ще бъдат задължени да намалят излагането на децата на реклами за нездравословни храни или напитки; съдържанието, подбуждащо към насилие, омраза и тероризъм, ще бъде забранено, а неоправданото насилие и порнографията ще бъдат предмет на много строги правила.

С цел насърчаване на разработването на европейски проекти от млади хора Европейският парламент, заедно с Фондацията за международната награда „Карл Велики“ в Аахен, учреди през 2008 г. европейската [младежка награда „Карл Велики“](#), която се връчва всяка година за проекти, които стимулират европейското и международното разбирателство.

Pierre Hériard
01/2020

[3] Приети текстове, [P8_TA\(2019\)0324](#).

[4] За повече информация вж. информационен фиш [3.6.2](#) относно аудио-визуалната и медийната политика.

